

БОРОТЬБА ЗА МОВУ – БОРОТЬБА ЗА САМОІДЕНТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Міжнародний день рідної мови – день, який відзначають щороку 21 лютого, починаючи з 2000 року. Про «підтримку мовного та культурного різноманіття та багатомовності» було оголошено на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО, що проходила 26 жовтня-17 листопада 1999 року в Парижі.

21 березня 2022 року на позачерговому засіданні Генеральної асамблеї Європейської федерації національних мовних інституцій (EFNIL) одноголосно прийнято рішення про надання Україні статусу асоційованого члена EFNIL. Це дійсно суттєвий крок на шляху до формування стратегії законодавчого захисту української мови як майбутньої мови ЄС.

Протягом століть російська влада (у її різних іпостасях) намагалася та намагається знищити українську мову шляхом цілеспрямованих заборон та

утисків, використовуючи різні методи та засоби. Назва цьому – лінгвоцид української мови (Див.: URL: <https://oduvvs.edu.ua/news/лінгвоцид-української-мови-хронолог/>). Одним із засобів лінгвоциду є поширення мовних фейків. Їх спростування є засобом боротьби з ними.

Фейк № 1. *«Мова не має значення. Вибір мови – акт аполітичний та позбавлений будь-яких моральних наслідків».*

Спростування: Це маніпуляція. Мова для російської влади стала основним засобом визначення «соотечественников» поза межами території росії, яких вона мала начебто «захищати».

Фейк № 2. *«Найбільш споріднена та близька до української мови – російська».*

Спростування: Це давній радянський фейк. З точки зору лексики найближчою до української мови є білоруська (84% спільної лексики), польська (70%), словацька (68%). І аж на четвертому місці російська (62%).

Фейк № 3. *«Мова не визначає українців як культуру та ідентичність».*

Спростування: Таке твердження є расистським за своєю суттю. Не буває неповноцінних мов, кожна з них може передавати найтонші нюанси сенсів та почуттів.

Фейк № 4. *«Можна бути українцем і не розмовляти українською мовою».*

Спростування: Чи можна бути німцем і не розмовляти німецькою?

Фейк № 5. *«Російськомовна перевага в усіх сферах суспільного життя – це нейтральний факт».*

Спростування: Це суперечить світовій демократичній практиці. Соціальна психологія переконує: чим агресивніше ви заперечуєте певну ідею, тим насправді ви її більше підтримуєте. Тобто, чим більше росіяни кажуть «ми не агресори», тим більше підтверджують цю думку.

Фейк № 6. *«Південь і Схід України завжди розмовляли російською мовою».*

Спростування: Активний період тотального зросійщення 30-х років минулого століття приніс найбільш сумні наслідки для Лівобережної України, адже вона й до цього перебувала під владою російської імперії. Нині тут

відбувається зворотній процес – очищення мови від непотрібних калюк і росіянізмів та повернення у мову «втраченої» лексики.

Фейк № 7. *«Українською мовою говорить лише незначна частина населення, насамперед на Західній частині України».*

Спростування: Ареал поширення української мови – уся Україна. За результатами соціопитування, проведеного в лютому 2022 року, в усіх областях України мовою повсякденного спілкування для 56% населення є українська, для 23% – російська, для 21% – однаковою мірою обидві мови, рідною українську мову назвали 67,7% населення.

Ці та інші фейки російської влади є проявом лінгвоциду, складовою політики геноциду проти українців. І на сьогодні боротьба за мову – це боротьба за самоідентичність української нації.

*За матеріалами сайту Уповноваженого із захисту державної мови.
URL: <https://mova-ombudsman.gov.ua/>*

**Професор кафедри
ОРД ФПФПКП ОДУВС
кандидат юридичних наук,
професор**

Сергій АЛБУЛ

URL: <https://oduvs.edu.ua/news/боротьба-за-мову-боротьба-за-самоід/>

21.02.2023